

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ 14-6-2017
A1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Νόμισε ότι έρχονταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

.....
 Στο Λατινικό πόλεμο ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών μ' αυτά τα λόγια: [...]

.....
 Δε σου πέρασε η οργή όταν εισέβαλλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί δεν σου ήρθε στο μυαλό, όταν είδες τη Ρώμη: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι (μου) και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Αν λοιπόν εγώ δε σε γεννούσα, η Ρώμη δεν θα πολιορκούνταν αν δε είχα γιο θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ δεν μπορώ να πάθω τίποτα πια κι ούτε θα είμαι πολύ δυστυχισμένη για πολύ καιρό· αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, περιμένει αυτούς ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1.	ingentis	:	ingenter
	facie	:	facies
	similem	:	simillimo
	quem	:	quae
	exercitui	:	exercitus
	proelio	:	proeliis
	mināci	:	minaciōra
	illa	:	illud
	penātes	:	penatium
	nihil	:	nulli rei
	diu	:	diutius
	miserrima	:	miser
	hos	:	hac
	mors	:	morte
	servitus	:	servitutis

B2α.	existimāvit	:	existimem
	venīre	:	veniendo
	aspexit	:	aspice
	concepit	:	concipient
	praefuit	:	praeesse
	abīret	:	abisset
	abstinērent	:	abstenturam
	habērem	:	habebuntur
	pati	:	passuram esse
	possum	:	possitis

B2β.	Ενεστώτας	:	ingrediamur
	Παρατατικός	:	ingrederemur
	Μέλλοντας	:	ingressuri simus
	Παρακείμενος	:	ingressi simus
	Υπερσυντέλικος	:	ingressi essemus
	Συντ. Μέλλοντας	:	----

Γ1α.	magnitudinis	:	γενική της ιδιότητας στο hominem
	consul	:	παράθεση στο T. Manlius
	aliquando	:	επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο abiret
	animo	:	αφαιρετική του τρόπου στο perveneras
	miserrima	:	κατηγορούμενο του υποκειμένου ego μέσω του futura sum

Γ1β. «Respondit ille se esse Orcum»:

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου είναι το **se**. Όταν το ειδικό απαρέμφατο εξαρτάται από ρήματα ενεργητικά (**respondit**) ή αποθετικά σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας (και όχι ταυτοτυπίας) δέχεται υποκείμενο σε πτώση αιτιατική που είναι πάντοτε η αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας (**me-te-se**) και δεν παραλείπεται και στην περίπτωση αυτή έχουμε: ταυτοπροσωπία-λατινισμό και αυτοπάθεια.

«**Ego nihil iam pati possum**»: Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου είναι το **ego** σε πτώση ονομαστική κι έχουμε ταυτοπροσωπία.

Γ1γ. Dux hostium his verbis filium proelio lacessivit.

Γ1δ. natus: επιθετική μετοχή με υποκείμενο το **T. Manlius**
T. Manlius, qui natus erat ή est.

ingredienti: συνημμένη χρονική μετοχή στο **tibi**.

Dum tu ingredēris-re

Γ2α. «Si pergis»: υποθετικός λόγος του α' είδους –ανοικτή υπόθεση στο παρόν (με απόδοση το **manet**)

♦ Μετατροπή σε Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν:

si perrexisses (Υπόθεση –Υποτ. Υπερσυντέλικου)

mansisset (Απόδοση –Υποτ. Υπερσυντέλικου)

♦ Μετατροπή σε Υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν και το μέλλον.

si pergas (Υπόθεση –Υποτ. Ενεστώτα)

maneant (Απόδοση –Υποτ. Ενεστώτα)

Γ2β. Μετατροπή δευτερεύουσας σε μετοχική πρόταση: Ego non habens filium

Η μετοχή τίθεται σε ονομαστική γιατί είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο **ego**.

Γ2γ. Quem simul aspexit Cassius

Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός του χρόνου στο ρήμα της κύριας (concepit – cupivit). Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο **simul** κι έχουμε πρόταξη του όρου quem, εκφέρεται με Οριστική γιατί εκφράζει μόνο το χρόνο και σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζει δηλώνει το **προτερόχρονο** (στο παρελθόν).

«**Cum aliquando custris abiret**»: Είναι δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας (**edixit**). Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό **cum**, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους. Εκφέρεται με Υποτακτική, είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου, χρόνου Παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**edixit**) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Καμπούρης Ιωάννης

Καμπίτση Β., Λυμπέρη Σ.